

Radovljica, 30. 12. 2009

Spoštovani, zbrani na dan slovesa od prof. Jožeta Šifrarja, tikala ga bom, ker je to od mene pričakoval že na enem najinih prvih srečanju.

Spoznala in srečala sem te šele leta 2005, ko smo te povabili na prireditve v okviru slovesnosti ob 60-letnici najine gimnazije, kjer ti je Svet šole podelil najvišje priznanje, zlati znak Gimnazije Jesenice.

Že na prvih srečanjih sva si izmenjevala poglede na življenje in vodenje šole. Pri tem si izžareval toliko pozitivne energije in človeške topline, mi nevsiljivo podal toliko nasvetov, ki so bili plod tvojega dolgoletne ga vodenja šole.

Rodil si se 19. 5. 1922 v ljubljanski porodnišnici. Mladost si preživel v Žabnici, prijetni vasici med Škofjo Loko in Kranjem, Po osnovni šoli si se vpisal v kranjsko gimnazijo, kjer si do okupacije leta 1941 zaključil šest razredov, sedmi in osmi razred si končal na gimnaziji v Beljaku. Po končani vojni si v Ljubljani študiral slavistiko in leta 1949 že dobil službo, in sicer na Tehniški srednji šoli v Ljubljani. Poučeval si slovenščino in ruščino. Leta 1952 si bil premeščen na jeseniško gimnazijo, kjer je služboval celih osemnajst let.

Sam si ta čas ocenil kot najlepša doba življenja. Kmalu se je z družino preselil v lepo novo stanovanje, mesto s svojo delavsko tradicijo in s kar bogato kulturo mu je bilo povšeči, s posebnim veseljem je poučeval tedanjo mladino, ki je bila drugačna od ljubljanske; mnogi dijaki in dijakinje so dobro uspevali tudi v humanističnih predmetih. Gimnazija je imela tedaj osem letnikov in nekatere si učil kar vseh osem let, nekatere le nekoliko manj, mnogih nikoli nisi pozabil. Srečen si bil, ko si videl, kako so zoreli od otrok v fante in dekleta in kako so tudi v tvojem predmetu napredovali.

Leta 1957 so na Jesenicah ustanovili novo osnovno šolo in imenovali so te za prvega ravnatelja. Na tvoj predlog so šolo imenovali po slovenskem pisatelju Prežihovemu Vorancu. Še naprej si poučeval na gimnaziji, z začetkom šolskega leta 1958/59 pa je tudi na gimnaziji prišlo do spremembe. Ravno z letom, ko je osemletna gimnazija prihajala v štiriletno (štirje nižji razredi so bili priključeni osnovni šoli), si postal ravnatelj te sicer dobre jeseniške pedagoške ustanove. Ravnateljstvu si se hitro privadil. Od svojih profesorjev si zahteval strokovnost in vnetost za delo, od dijakov pa disciplino in izpolnjevanje obveznosti. Bil si strog, a pravičen in sposoben ravnatelj, ki je žel spoštovanje tako med sodelavci kot med dijaki in njihovimi starši. V času tvojega ravnateljstva je jeseniška gimnazija pridobila na ugledu, dijaki so bili učno in vzgojno dobro pripravljene, zaradi česar so jih fakultete rade sprejemale.

Nato si na prošnjo takratnih šolskih oblasti novembra 1970, sprejel ravnateljsko mesto na gimnaziji Šentvid pri Ljubljani. Nekaj časa si okleval, potem pa ponudbo sprejel, predvsem zaradi tega, ker je hčerka odhajala na fakulteto. Težko si odhajal z Jesenic, težko si zapuščal kraj in tvoje okolje, predvsem pa ljudi, seveda tudi dijaki in dijakinje, ki so mu prirasli k srcu. Kasneje si bil še ravnatelj Osrednje knjižnice občine Kranj, jeseni 1976 pa si v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani prevzel vodstvo rokopisne zbirke. To delo si opravljal vse do upokojitve leta 1982.

Ves čas službovanja na Jesenicah si deloval tudi na drugih področjih. Bil si član kulturnega društva Svoboda, sodeloval si pri nekaj letnikih zbornika Jeklo in ljudje, pri gledališču Tone Čufar, si član gledališkega sveta in nekaj časa predsednik.

V jeseniški dobi si začel ukvarjati s tem, kar je že vedno bila tvoj želja. Začel si pisati. Pisal si ocene o gledaliških predstavah in književne ocene.

Pisal si za revijo Naša sodobnost (pozneje Sodobnost), za list Naši razgledi in za Književne liste dnevnika Delo. Del teh ocen je izšlo tudi v dveh knjigah z naslovoma Literarna mnenja (1968) ter Pisatelji in knjige (1988). Nadalje si pisal spremne besede k posameznim literarnim delom,

prispevke v razne zbornike in podobno. Poskušal si se tudi v leposlovju. Za jeseniški planinski zbornik Svet pod Triglavom si napisal daljšo novelo z naslovom Srečanje pod vrhom. Sodeloval si pri satirično-humorističnem listu Pavliha in še kod drugod.

Še posebej te je zaposlovalo uredniško delo. Uredil si zbrano delo Mladost na vas svojega brata Toneta, ki je bil pesnik in pisatelj, a še večji zalogaj je bilo Zbrano delo gorenjskega pisatelja Frana S. Finžgarja. Ti spisi s širokimi opombami (v okviru edicije Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev) so izhajali celih dvajset let, od 1979 do 1999, skupaj je izšlo petnajst knjig, izdajala jih je Državna založba Slovenije. Šest let si v času službovanja v NUK urejal mesečno ali četrtno bibliotekarsko revijo Knjižnica.

Tudi v pokoju si še delal. Leta 2003 ti je mariborska založba Litera izdala monografijo Franc Saleški Finžgar, ki je nekak zaključek pisateljevega zbranega dela oziroma končni rezultat vsega tozadavnega raziskovanja. Leta 2004 ti je tedenski list Kmečki glas skoraj celo leto objavljaj povest z naslovom Polje, kdo bo tebe ljubil, katero si 2007 tudi izdal pri Mohorjevi družbi. Dragi Jože lani si mi podaril to knjigo in zapisal: »Prijateljici Lidija poklanjam v branje in za spomin.«

Dragi Jože v veliko veselje mi je, da so se najine poti križale, da sem imela čast postati tvoja prijateljica. Nisem te spoznala kot profesorja ali ravnatelja, spoznala sem te kot čudovitega človeka, ki je znal spoštovati in ceniti človeka. Ob tvojem rojstnem dnevu sva se srečala ter se ure in ure pogovarjala. Čas je tako hitro minil in toliko življenjskih nasvetov si mi podaril. S toliko veselja in tako živo si mi pripovedoval svoje izkušnje, ko si bil ravnatelj. S toliko ponosa in ljubezni si pripovedoval o svoji ženi, hčerki in njeni družini. Tako te je zanimalo kako je na tvoji gimnaziji. Če sem bila v stiski pri svojem delu si vedno našel idejo, katero pa nikoli nisi zahteval, da sprejem kot dejstvo. Ideja je bila le pobuda za razpravo in iskanje tiste prave rešitve. Pogrešala te bom.

Naj ti bo lahka slovenska zemlja, katero si tako ljubil.

V imenu kolektiva Gimnazije Jesenice in v svojem imenu izrekam družini iskreno sožalje.

mag. Lidija Dornig, ravnateljica Gimnazije Jesenice